

A Kúria a dr. Bagdi László ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Kolozsvári Renátó ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződésből eredő követelés iránt a Szegedi Városi Bíróság előtt 21.G.40.189/2011. szám alatt folyamatban volt, és a Szegedi Törvényszék 1.Gf.40.153/2012/2. számú ítéletével befejezett perében a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperes, hogy fizessen meg 15 nap alatt az alperes részére 50.000 (Ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes mint fővállalkozó építőipari kivitelezési munkákat végzett. Szerződéses kötelezettségei teljesítése érdekében 2010. január 01. napján egy éves határozott időtartamra (al)vállalkozási keretszerződést kötött a felperessel elektromos szerelési munkák elvégzésére. A keretszerződésben a felperes késedelmes teljesítése esetére napi 200.000 forint kötbért kötöttek ki a felek.

A keretszerződés alapján az alperes 2010. június 01. napján a ... Ház erősáramú szerelési munkáinak elvégzését rendelte meg a felperestől 5.000.000 forint vállalkozói díj ellenében. A felperesnek a munkát 2010. június 15. és 2010. november 01. napja között kellett elvégeznie. A munkák átadás-átvételére 2010. december 15. napján került sor. Az alperes 2.500.000 forint összegű vállalkozói díjat fizetett meg a felperes részére, további 2.500.000 forint megfizetését az általa bejelentett kötbérigénye, továbbá a felperes által sem vitatott 523.901 forint összegű, felperessel szemben fennálló követelésére tekintettel megtagadta.

A felperes módosított keresetében 1.976.000 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Nem vitatta az alperes 523.901 forint erejéig előterjesztett beszámítási igényét,

ugyanakkor a kötbérigény elutasítását kérte figyelemmel arra, hogy neki felróható késedelmes teljesítés nem történt.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A ki nem fizetett 2.500.000 forintos vállalkozói díjba 523.901 forint összegű követelését, valamint késedelmi kötbérigényét kérte beszámítani.

A bíróság jogerős ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest a perköltség alperes javára történő megfizetésére. A jogerős ítélet indokolása szerint az alperes megfelelően igazolta, hogy a villanyszerelési munkák átadására a szerződési határidőnél jóval később került sor. A perben arra nem merült fel adat, hogy az alvállalkozói szerződésben írt határidőket a peres felek módosították volna, a lefolytatott bizonyítás eredményeként csupán az volt megállapítható, hogy a fővállalkozó alperes vállalkozási szerződésének véghatárideje került módosításra. Azt pedig nem bizonyította a felperes, hogy késedelmes teljesítése a munkát akadályozó külső körülmények következménye volt.

A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereseti kérelmének megfelelő határozat hozatalát kérte. Jogszabálysértésként a Pp. 206. §-ának a Ptk. 298. § a) pontjának, valamint 246. § (1) bekezdésének a megsértésére hivatkozott. Álláspontja az volt, hogy az eljárás során becsatolt 2011. január 31-i keltezésű levél, továbbá az alperes által kezdeményezett, majd megszűnt felszámolási eljárás adatai azt támasztják alá, hogy az alperesnek csupán 523.901 forint összegű követelése állt fenn vele szemben, így a Ptk. 242. §-a szerinti alperesi nyilatkozatokra tekintettel a bizonyítási teher megfordult, és az alperesnek kellett volna a további 8.800.000 forint összegű késedelmi kötbérigényét bizonyítania. Érvelése értelmében miután a peres eljárás során az alperes vállalta az építési napló becsatolását, e kötelezettségének viszont nem tett eleget, így e körülményt tévesen értékelte a bíróság a terhére. Arra is hivatkozott, hogy a felmerült bizonyítékok helyes mérlegelése alapján egyrészt az állapítható meg, hogy a villanyszerelési munkák 2010. november 11-re már készen voltak, másrészt a megrendelő és a fővállalkozó alperes közötti szerződés teljesítési határidejét módosították, ehhez képest 2011. február 15-én az átadás-átvételi eljárásra késedelem mentesen került sor. Szerinte, ha a többszörös határidő módosítás után a megrendelő nem tartotta a teljesítést késedelmesnek, fogalmilag kizárt a késedelme az alperes irányában.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen a Pp. 271. § (2) bekezdésére és 273. § (2) bekezdés a) pontjára hivatkozással a felülvizsgálati kérelem elutasítását, másodlagosan a jogerős

ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A 2012. évi CXVII. törvény 17. §-a szerint - többek között - a Pp. 271. § (2) bekezdésének a 2012. évi CXVII. törvény 7. §-ával módosított rendelkezéseit a hatályba lépését követő 60. nap után jogerőre emelkedett határozatok tekintetében kell alkalmazni. A 2012. évi CXVII. törvény idézett Pp. rendelkezést módosító szabálya 2012. szeptember 01. napján lépett hatályba (2012. évi CXVII. törvény 130. § (3) bekezdés). A jogerős ítélet meghozatalára 2012. október 19. napján került sor. A felülvizsgálati kérelem perértéktől függő, felülvizsgálati ellenkérelemben hivatkozott korlátozó szabálya így jelen ügyben nem érvényesül, ezért a Kúriának a felülvizsgálati kérelmet érdemben vizsgálta.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A felülvizsgálati eljárásban - annak rendkívüli jogorvoslati jellege miatt - szűk kivételektől eltekintve nincs helye a bizonyítékok felülmérlegelésének (BH 2012/179.), felülmérlegelésre csak igen kivételesen, akkor kerülhet sor, ha a tényállás feltáratlan maradt, iratellenes vagy okszerűtlen, illetve logikai ellentmondást tartalmaz (BH 2002/29., KGD 2012/60.). A jogerős ítélet vonatkozásában ez nem állapítható meg.

A bíróság a felmerült bizonyítékok helyes mérlegelésével állapította meg, hogy a villanyszerelési munkák 2010. november 11-re nem készültek el, hiszen a munkák átadás-átvételére csak 2010. december 15-én került sor, így a felperes késedelme megállapítható. Az alperes mint fővállalkozó és a megrendelő közötti szerződés teljesítési határidejének módosítása nem jelenti automatikusan a peres felek közötti alvállalkozási szerződés teljesítési határidejének módosítását is, ezért megalapozatlanul hivatkozott a felperes a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy ha a megrendelő nem tartotta az alperes teljesítését késedelmesnek, úgy fogalmilag kizárt a felperes késedelme az alperes irányában. A vállalkozási szerződés és a peres felek közötti alvállalkozási jogviszony egymástól elkülönült jogviszonyok, így a felperesi hivatkozás megalapozott csak akkor lehetett volna, ha azt igazolja a peres eljárás során, hogy a peres felek az egymás közötti alvállalkozási szerződés tekintetében is módosították a teljesítési határidőt. Ennek hiányában a felperesi késedelem és az ezzel beálló kötbérfizetési kötelezettség megállapítása nem jogszabálysértő.

Az, hogy az alperes a 2011. január 31-i keltezésű levelében és az alperes által a felperessel szemben kezdeményezett felszámolási

eljárásban 523.901 forint összegű követelést érvényesített a felperessel szemben, nem jelenti sem az alperes elismerő nyilatkozatát arról, hogy csupán ilyen mértékű követelése áll fenn a felperessel szemben, sem pedig a bizonyítási teher megfordulását.

A Ptk. 242. §-a szerint bármilyen kötelmi jogviszonyból eredő tartozás elismerése érdekében tehető jognyilatkozat, az alperes jogcselekményei azonban több okból sem minősíthetők ilyennek. Az ugyanis, hogy az alperes szavatossági igényével összefüggésben 523.901 forint összegű követelés megfizetésére szólította fel a felperest, illetőleg ilyen összeg megfizetése érdekében kezdeményezett felszámolási eljárást, nem az alperes által tett tartozáselismerő nyilatkozat. A tartozás elismerését ugyanis csak az a fél teheti meg, akinek a jogosulttal fennálló jogviszonyából tartozása áll fenn. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozottak szerint az alperesnek nem tartozása, hanem követelése állt fenn a felperessel szemben, így az általa megtett jognyilatkozatok - a Ptk. 242. §-a szerinti tartozáselismerés hiányában - nyilvánvalóan nem válthatják ki a bizonyítási teher megfordulásának jogkövetkezményét sem. A hibás teljesítésből eredő alperesi követelés kinyilvánítása mellett sem lenne egyebekben levonható a felperesi felülvizsgálati kérelemben hivatkozott olyan jogi következtetés, hogy az alperesnek a felperesi késedelemre tekintettel kötbérigénye nincsen, mert még a tartozás elismerése sem változtatja meg a kötelelem jogcímét és nem hoz létre új kötelmet sem.

A Ptk. 246. § (1) bekezdése szerint, a késedelmi kötbér fizetési kötelezettség alól a felperes akkor mentesülhetett volna, ha azt bizonyítja, hogy a késedelme olyan okból következett be, amelyért nem felelős. Ennek bizonyítása azonban a Pp. 164. § (1) bekezdésére tekintettel a felperes terhére esett. Az építési napló becsatolása csupán az egyik lehetséges bizonyítási eszköz lett volna a felróhatóság hiányának igazolására, erre azonban nem került sor, így helyesen, a bizonyítási teher szabályának megsértése nélkül állapította meg a bíróság, hogy a felperes a késedelem jogkövetkezményeit elhárítani nem tudta, bizonyítási kötelezettségének eleget tenni nem tudott, így a bíróság annak következményeit is helyesen értékelte a terhére.

A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében kötelezte a felperest az alperes - ÁFA-t is magában foglaló ügyvédi munkadíjból álló - felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

Budapest, 2013. szeptember 26.

*Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Simonné Dr. Gombos
Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró*